

УДК 343.3/.7

DOI 10.32782/2709-9261-2022-2-4-12

Євенко Дмитро Володимирович

кандидат юридичних наук

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4286-0629>

ЗАПОБІГАННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У статті автор розглядає особливості нормативно-правової заборони торгівлі людьми у зарубіжних країнах. Вказано, що міжнародні нормативно-правові акти досить чітко обмежують перелік діянь, які можуть бути визначені як такі, що мають відношення до торгівлі людьми. З урахуванням вказаних міжнародних підходів низка країн уже створили власне бачення алгоритму, який потенційно може сприяти запобіганню суспільно небезпечному діянню. На сьогодні американське законодавство в частині запобігання випадкам торгівлі людьми є досить виваженим, а тому окремі його положення можуть бути вдало інтегровані у національні кримінологічні практики. З огляду на потенційну суспільну небезпеку, а також із урахуванням статистичних даних та судової практики, яка свідчить про те, що часто випадки торгівлі людьми є латентними, на думку автора, встановлення межі кримінальної відповідальності за таке діяння у вигляді позбавлення волі на строк 12–15 років є досить справедливим. Зазначено, що українське кримінальне законодавство за вчинення кваліфікованої торгівлі людьми також передбачає досить серйозне покарання у вигляді позбавлення волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років із конфіскацією майна. Автор звертає увагу на те, що йому ближчий підхід країн, які виокремили торгівлю людьми у самостійне кримінальне правопорушення. Таке бачення зумовлене насамперед упевненістю, що жодне суспільно небезпечне діяння, яке має чіткі межі та визначення, а також широке поширення, не може бути попереджене шляхом використання побічних нормативно-правових актів, прецедентів тощо. Підсумовано, що більшість зарубіжних держав встановлює дуже тонку межу між торгівлею людьми та сексуальною експлуатацією. Такий стан справ може бути пояснений тим, що здебільшого торгівля людьми має на меті або подальше використання таких осіб у проституції, або вилучення та трансплантацію органів.

Ключові слова: торгівля людьми, кримінальне законодавство, кримінальне правопорушення, запобігання, зарубіжні країни, міжнародний документ, сексуальна експлуатація.

Постановка проблеми. На сьогодні торгівля людьми є серйозною проблемою, зумовленою досить негативною кримінологічною ситуацією в країні. Відповідно до судової статистики у 2017 році було вчинено 342 кримінальні правопорушення, передбачені ст. 149 Кримінального кодексу України (далі – КК України), у 2018 – 270, у 2019 – 320, у 2020 – 206, станом на жовтень 2021 року було вчинено 228 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 149 КК України [1]. Такий стан справ свідчить про відсутність дієвих кримінологічних стратегій, здатних повною мірою впливати на такого роду кримінально протиправну діяльність. Варто відзначити, що в зарубіжних країнах вказане питання є більш актуальним, у зв'язку із чим окремі держави можуть «похвалитись» наявністю досить цікавих кримінологічних методик. Отже, з огляду на вказане пропонуємо зупинитись більш детально на розгляді зарубіжного досвіду запобігання торгівлі людьми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання, пов'язані з особливостями кримінально-правового та кримінологічного запобігання торгівлі людьми, розглядалась у працях таких учених, як: О.М. Бандурка, В.Л. Грохольський, С.М. Гусаров, О.О. Дульський, К.Б. Левченко, Я.Г. Лизогуб, А.М. Орлеан та інші. Однак, незважаючи на достатню кількість праць, окремі

проблеми інтеграції зарубіжного досвіду запобігання торгівлі людьми у національну кримінологічну практику були розглянуті неповною мірою.

Метою статті є розгляд особливостей запобігання торгівлі людьми у зарубіжних країнах.

Виклад основного матеріалу. Так, у ст. 4 Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми надається визначення такому феномену, а саме: «а) «торгівля людьми» означає найм, перевезення, передачу, приховування або одержання осіб шляхом погрози або застосування сили чи інших форм примусу, насильницького викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або безпорадним станом або наданням чи отриманням плати чи вигоди для досягнення згоди особи, яка має владу над іншою особою, для експлуатації. Експлуатація включає у себе, принаймні, експлуатацію проституції інших осіб чи інші форми сексуальної експлуатації, примусову працю чи послуги, рабство чи подібну до рабства практику, поневолення або вилучення органів; б) згода жертви торгівлі людьми на умисну експлуатацію, визначену в пункті «а» цієї статті, не має значення, якщо було застосовано засоби, зазначені в пункті «а»; с) найм, перевезення, передача, приховування або одержання дитини для експлуатації вважається торгівлею людьми, навіть якщо це не

включає будь-яких засобів, зазначених у пункті «а» цієї статті; d) «дитина» – будь-яка особа віком до 18 років; e) «жертва» – будь-яка фізична особа, що є об'єктом торгівлі людьми, як її визначено в цій статті» [2]. Отже, міжнародний документ досить чітко обмежує перелік діянь, які можуть бути визначені як такі, що мають відношення до торгівлі людьми. З урахуванням вказаних міжнародних підходів низка країн уже створила власне бачення алгоритму, який потенційно може сприяти запобіганню цьому суспільно небезпечному діянню.

«На сьогодні приблизно 180 країн мають законодавство, що дозволяє протидіяти проявам торгівлі людьми. Складність та багатогранність цього явища зумовили різні підходи до криміналізації діяння, кримінальні кодекси різних країн трактують цей злочин по-різному [3], в одних країнах торгівля людьми виділена в окремий склад злочину (Австрія, Республіка Вірменія, Грузія, Данія, Ізраїль, Республіка Казахстан, Киргизька Республіка, Литовська Республіка, Республіка Молдова, Республіка Таджикистан, Республіка Узбекистан, Франція, ФРН, Швейцарія, Японія), в інших не виділена в окремий склад та переслідується в рамках інших наявних законів (Австралія, Азербайджанська Республіка, Аргентина, Бельгія, Естонська Республіка, КНР, Республіка Корея, Нідерланди, Норвегія, Сан-Марино, Таїланд, Туреччина) або не переслідується зовсім (Республіка Болгарія, Латвійська Республіка, Республіка Польща, Туркменістан, Швеція) [4, с. 16]. Наприклад, торгівля жінками з метою примусу до заняття проституцією часто переслідується за статтями за контрабанду або за злочини, пов'язані з проституцією, як, наприклад, за сутенерство. Обмежена сфера застосування таких законів дає змогу особам, які займаються торгівлею людьми, отримувати порівняно м'яке покарання, незважаючи на серйозність і жорстокість такого злочину» [5]. Нам ближчий підхід країн, які виокремили торгівлю людьми у самостійне кримінальне правопорушення. Таке наше бачення зумовлене насамперед упевненістю, що жодне суспільно небезпечне діяння, яке має чіткі межі та визначення, а також широке поширення, не може бути попереджене шляхом використання побічних нормативно-правових актів, прецедентів тощо. Лише норма кримінального законодавства, яка дає чітке уявлення про те, які дії можуть вважатись торгівлею людьми та встановлює межі кримінальної відповідальності за них, може сприяти запобіганню цьому феномену у сучасному суспільстві.

«У Сполучених Штатах Америки, на відміну від багатьох інших країн цивілізованого світу, проблема рабства і торгівлі людьми була розв'язана набагато пізніше. Лише в 1910 р. у США був прийнятий закон, який і донині застосовується для кримінального переслідування осіб, обвинувачуваних у торгівлі людьми. Цей нормативний акт відомий як Mann Act (White Slave Act) «Закон про біле рабство». Цей закон входить у Звід Законів США і включений у главу 117 розділу 18. Із моменту прийняття положення Акта про біле рабство зазнали значних змін у зв'язку з результатами його застосування. Виклад змісту статей став більш узагальненим, що дало змогу значно розширити сферу їх використання. 11 вересня 2000 р. Сенат США одностайно ухвалив новий закон, спрямований на захист жертв домашнього насильства і торгівлі людьми. Частина зазначеного нормативного акта присвячена боротьбі з нелегальним ввезенням жінок у країну з метою сексуальної й іншої експлуатації, а також захисту жертв і притягнення осіб, винних у зазначених злочинах, до кримінальної відпо-

відальності (Trafficking Victims Protection Act of 2000). Закон забезпечує допомогу жертвам, які воліють подати позов проти торгівців людьми, надає захист і притулок, а також санкціонує внесення змін в імміграційне законодавство, що припускає звільнення від негайної депортації і присвоєння статусу біженців з наступним наданням постійного дозволу на проживання після трьох років перебування на території країни. Тим самим уможливується судовий розгляд справ, пов'язаних з торгівлею людьми. Крім розгляду й уточнення політичних аспектів, у Законі містяться норми, що належать до різних галузей права: процесуального, міграційного, адміністративного й ін.; у ньому міститься ціла система дефініцій, що визначають практично будь-яке поняття, пов'язане з торгівлею людьми. Важливо зазначити, що обидва ці нормативні акти не підміняють один одного, а взаємно доповнюють, оскільки криміналізують різні діяння» [5]. Звичайно, з огляду на прогресивність США, незрозумілою видається ситуація із таким запізнілим реагуванням на досить серйозне кримінальне правопорушення. При цьому досить позитивним моментом здається створення низки нормативно-правових актів, які взаємоузгоджено та послідовно захищають такого роду суспільні відносини.

Варто звернути увагу на те, що «Закон про біле рабство діє у відношенні будь-якої особи, що свідомо переміщає іншу особу через кордон штату або держави з метою залучення в проституцію або здійснення інших правопорушень сексуального характеру. Повія в такому разі визнається жертвою, а її згода не пом'якшує відповідальності. Карасться таке діяння позбавленням волі на строк до 10 років і/або штрафом. Загалом американське законодавство, яке криміналізує торгівлю людьми і пов'язані з нею діяння, є одним із найпрогресивніших у світі. Воно найбільше відповідає міжнародному праву, зокрема Протоколу ООН проти торгівлі людьми 2000 р., на відміну від національних законодавств інших країн, що, безсумнівно, свідчить про сучасність використовуваних юридичних конструкцій та відповідність їх реальності» [6]. «Так, розумний аналіз та імплементація окремих положень американського права, присвячених торгівлі людьми, допоможе українському законодавцеві модифікувати чинні кримінальні норми, уникнувши помилок, уже допущених і виправлених у США, тим самим заощадивши час на еволюцію норм права і забезпечивши дотримання проголошених Конституцією прав людини» [5]. Таким чином, натеper американське законодавство в частині запобігання випадкам торгівлі людьми є досить виваженим, а тому окремі його положення можуть бути вдало інтегровані у національні кримінологічні практики.

Цікавим є досвід Латвії. Так, у 2002 р. Сеймом Латвії були прийняті зміни в Кримінальний Закон. Він був доповнений статтями 154.1. і 154.2., що визначають поняття торгівлі людьми та зумовлюють відповідальність за згадані дії. Ніколи раніше законодавство Латвії не стикалося зі згаданою проблемою і необхідністю визначити відповідальність за відповідні дії. Кримінальний Закон передбачає відповідальність і санкції за торгівлю людьми, зумовлюючи набагато більш важку відповідальність, якщо торгівля людьми здійснена щодо неповнолітніх або групою осіб за попередньою змовою, але сама важка відповідальність передбачена, якщо злочин викликав тяжкі наслідки або це зробила організована група [7, с. 152]. Ст. ст. 152 і 153 Кримінального Закону передбачають кримінальну відповідальність за незаконне позбавлення волі і викрадення людини. Сто

п'ятдесят третя стаття КЗ регулює викрадення особи, що може проявитися як активними діями (використовуючи насильство і погрози), так і обманом. Наступна норма КЗ, яка частково збігається з торгівлею людьми, – статті 165.1, 165.2 і 165, які регулюють сутенерство. Кримінальний кодекс Латвійської Республіки в главі XV – Злочинні діяння проти волі, честі та гідності особи містить статтю 153 «Викрадення людини», яка передбачає кримінальну відповідальність за «Захоплення особи з використанням насильства, погроз або обману (викрадення особи) з метою помсти, з користі або з метою шантажу», – карається позбавленням волі до 10 років з конфіскацією майна або без такої [7, с. 152]. Отже, вказаний підхід є дещо схожим із українським. Актуальним, на нашу думку, є встановлення посиленої кримінальної відповідальності за вчинення торгівлі людьми у відношенні неповнолітніх осіб, що можна пояснити тим, що такого роду кримінально протиправний вплив на дитину може мати такі наслідки, як: порушення фізичного та психічного здоров'я; розвиток девіації, у т.ч. суспільно небезпечної спрямованості, а також може призводити до загальної віктимізації населення.

У разі скоєння злочину повторно відповідальність підвищується до 12 років позбавлення волі, а якщо злочин спричинив тяжкі наслідки – до 15. Литва була першою з держав Балтії, яка в липні 1998 року прийняла закони, які передбачали кримінальну відповідальність за торгівлю людьми. Злочинцеві загрожує від чотирьох до восьми років тюремного ув'язнення. Кримінальний кодекс Естонії містить статтю 1243 «Незаконне позбавлення волі». Незаконне позбавлення людини волі карається штрафом, або арештом, або позбавленням волі на строк до одного року. Те саме діяння, поєднане із застосуванням небезпечного для життя чи здоров'я насильства, карається штрафом або позбавленням волі на строк до п'яти років. Слід відзначити, що проаналізований позитивний досвід протидії торгівлі людьми в країнах Балтії заслуговує на увагу вітчизняних науковців та юристів-практиків, а деякі його елементи можуть бути запозичені з метою імплементації в національне законодавство та юридичну практику [7, с. 153]. З огляду на потенційну суспільну небезпеку, а також із урахуванням статистичних даних та судової практики, яка свідчить про те, що часто випадки торгівлі людьми є латентними, на наш погляд, встановлення межі кримінальної відповідальності за таке діяння у вигляді позбавлення волі на строк 12–15 років є досить справедливим. Українське кримінальне законодавство за вчинення кваліфікованої торгівлі також передбачає досить серйозне покарання у вигляді позбавлення волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років із конфіскацією майна.

Італія є однією з небагатьох країн Європи з добре налагодженим та ефективним національним механізмом боротьби з торгівлею людьми. Відповідно до Кримінального кодексу злочином є примушення іншої особи до виїзду за кордон для заняття проституцією шляхом насильства, погроз чи обману. Крім того, в країні реалізується Закон про торгівлю людьми, метою якого є регулювання дій органів у сфері протидії торгівлі людьми, надання допомоги та забезпечення правового статусу потерпілих. Для боротьби з торгівлею людьми Італія прийняла закон 75 лютого 1958 року під назвою «Положення про скасування проституції та боротьбу з експлуатацією проституції», який діє й нині. У Кримінальному кодексі Франції 1992 року захист за кримінальним законодавством насамперед стосується людини та її основних прав. У березні 2013 року Франція ска-

сувала старий Закон про боротьбу з торгівлею людьми, а 4 грудня 2013 року нижня палата французького парламенту схвалила новий законопроект. Цей законопроект покликаний санкціонувати покупців інтимпослуг у розмірі 1500 євро. В Англії, Уельсі та Північній Ірландії з 2009 року діє Кримінальний кодекс про проституцію та покарання за придбання таких послуг. Закон характеризує сувору кримінальну відповідальність довірителя. 12 вересня 2012 року член шотландського парламенту Рода Грант вніс законопроект, який визнає проституцію формою насильства щодо жінок [8]. Отже, можна сказати, що більшість зарубіжних держав встановлює дуже тонку межу між торгівлею людьми та сексуальною експлуатацією. Такий стан справ, на нашу думку, може бути пояснений тим, що здебільшого торгівля людьми має на меті або подальше використання таких осіб у проституції, або з метою трансплантації органів.

У 2012 році парламент Швейцарії затвердив національний план дій щодо боротьби з торгівлею людьми на період 2012–2014 років. План визначає глобальну стратегію боротьби з торгівлею людьми в Швейцарії та ґрунтується на положеннях Конвенції Ради Європи про протидію торгівлі людьми. Він також роз'яснює повноваження та відповідальність державних і федеральних агентств щодо боротьби з торгівлею людьми та компетентних регулюючих органів, а також сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань і рекомендацій. У 2013 році Комітет з боротьби з торгівлею людьми Федеральної поліції Швейцарії (FEDPOL) надав 396 звітів про торгівлю людьми та контрабанду. Згідно з цими повідомленнями, жертви були переважно зі Східної Європи, Азії, Південної Америки та Африки [9]. Що стосується, наприклад, Молдови, то чинний кримінальний кодекс передбачає досить сувору відповідальність за торгівлю людьми. Кримінальний кодекс містить окрему статтю 165. Кримінальний кодекс також містить статтю 167 про торгівлю людьми. Рабство і подібні до рабства умови. [10]. Відповідно до Національного плану дій з протидії торгівлі людьми, затвердженого Указом Президента Грузії № 23 від 25 січня 2007 року, у Грузії створено Національний механізм боротьби з торгівлею людьми. Правоохоронні органи займаються проблемою торгівлі людьми та іншими злочинами, такими як тероризм, торгівля наркотиками та зброєю, відмивання грошей, корупція та нелегальна імміграція [11, с. 152]. Наведені країни також мають досить виважене та суворе кримінальне законодавство в частині кримінальної відповідальності за торгівлю людьми, що підтверджує актуальність європейського кримінального права.

Окремої уваги заслуговує Азербайджан. Саме тут жінок і дітей продають і вивозять за кордон з метою сексуального рабства. У Кримінальному кодексі Азербайджанської Республіки є спеціальне положення 106. Рабство. У КК також міститься Стаття 110. «Примусове затримання особи» та ст. 144. «Викрадення людини». Кримінальний кодекс Азербайджану також містить окрему статтю 173. «Торгівля неповнолітніми» [12]. Варто звернути увагу на те, що Азербайджан є однією із зарубіжних країн, в яких кримінологічний показник у частині торгівлі людьми є досить високим. На нашу думку, саме це стало причиною акцентуації уваги законодавця до виокремлення самостійних форм торгівлі людьми з метою встановлення більш диференційованих меж кримінальної відповідальності.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження дало можливість сформулювати риси зарубіжних практик запобігання кримінальним правопорушенням,

передбаченим ст. 149 КК України: 1) пріоритет у захисті особистих прав та свобод представників особливо вразливих категорій населення, якими є жінки, неповнолітні, особи з особливими потребами та особи похилого віку; 2) актуалізація кореляції запобігання торгівлі людьми з іншими, супутніми кримінальними правопорушеннями (тероризм, торгівля наркотиками

тощо); 3) сепарація сексуального рабства як особливо небезпечної форми торгівлі людьми; 4) удосконалення процесу взаємодії правоохоронних органів із громадянським суспільством у межах запобігання торгівлі людьми; 5) залучення міжнародних та зарубіжних фахівців для співпраці з питань запобігання випадкам торгівлі людьми.

Список використаних джерел

1. Статистична інформація Генеральної прокуратури України. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=114365&libid=100820#.
2. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 21.09.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text.
3. Кримінальний кодекс Німеччини (Strafgesetzbuch Deutschland). URL: <http://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>; Кримінальний кодекс Бельгії (Strafwetboek Belgie). URL: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_n.
4. Негодченко Д.О. Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми в Україні та інших країнах: порівняльно-правовий аналіз : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Харків. 2011. 22 с.
5. Любчик В. Протидія торгівлі людьми: зарубіжний досвід. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2700/1/ZBIRNIK%20NAVC%2014.12.2020%2056-59.pdf>.
6. Кушнір О.В. Міжнародні стандарти протидії торгівлі людьми. URL: <https://goal-int.org/mizhnarodni-standarti-protidii-torgivli-lyudmi/>.
7. Чумак В.В. Зарубіжний досвід протидії торгівлі людьми (на прикладі країн Балтії). *Протидія незаконній міграції та торгівлі людьми* : міжнар. наук.-практ. симпозіум. Івано-Франківс. ун-т права імені Короля Данила Галицького. Івано-Франківськ, 2016. С. 151–153.
8. Herger L. Frauenhandel in Globalia. Neue Fakten zu einer alten Tragodie. URL: www.fiz-info.ch.
9. Кримінальний закон Латвійської Республіки / Адапт. пров. з лат., наук. ред. та вступ. ст. А.І. Лукашова та Є.А. Саркісової. Мінськ : Тесеї, 1999. 179 с.
10. Die Koordinationsstelle gegen Menschenhandel und Menschenmuggel (KSMM). URL: www.fedpol.admin.ch/content/fedpol/fr/home/dokumentation/berichte/jb_fedpol.html.
11. Алфьоров С.М. Організаційно-правові аспекти протидії торгівлі жінками. *Боротьба з торгівлею людьми* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Донецький юридичний інститут ЛДУВС імені Е.О. Дідоренка, Фонд Ганса Зайделя. Донецьк, 2008. 278 с.
12. Руденко В.С. Міжнародно-правові аспекти боротьби з торгівлею людьми. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/55482/1/Диплом%20Руденко%20В.С.pdf>.

References

1. Statystychna informatsiia Heneralnoi prokuratury Ukrainy. Retrieved from: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=114365&libid=100820# [in Ukrainian].
2. Konvetsiia Rady Yevropy pro zakhody shchodo protydii torhivli liudmy vid 21.09.2010. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text [in Ukrainian].
3. Kryminalnyi kodeks Nimechchyny (Strafgesetzbuch Deutschland). Retrieved from: <http://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>; Kryminalnyi kodeks Belhii (Strafwetboek Belgie). Retrieved from: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_n [in Ukrainian].
4. Nehodchenko, D.O. (2011). Kryminalna vidpovidalnist za torhivliu liudmy v Ukraini ta inshykh krainakh: porivnialno-pravovyi analiz: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 "Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo". Kharkiv. 22 s. [in Ukrainian].
5. Liubchik, V. Protydiia torhivli liudmy: zarubizhnyi dosvid. Retrieved from: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2700/1/ZBIRNYK%20NAVC%2014.12.2020%2056-59.pdf> [in Ukrainian].
6. Kushnir, O.V. Mizhnarodni standarty protydii torhivli liudmy. Retrieved from: <https://goal-int.org/mizhnarodni-standarti-protidii-torgivli-lyudmi/>. [in Ukrainian].
7. Chumak, V.V. (2016). Zarubizhnyi dosvid protydii torhivli liudmy (na prykladi krain Baltii). Protydiia nezakonnii mihratsii ta torhivli liudmy: mizh nar. nauk.-prakt. symposium. Ivano-Frankivs. un-t prava imeni Korolia Danyla Halytskoho. Ivano-Frankivsk, S. 151–153 [in Ukrainian].
8. Herger L. Frauenhandel in Globalia. Neue Fakten zu einer alten Tragodie. Retrieved from: www.fiz-info.ch [in Ukrainian].
9. Kryminalnyi zakon Latviiskoi Respubliki (1999) / Adapt. prov. z lat., nauk. red. ta vstup, st. A.I. Lukashova ta Ye.A. Sarkisovoi. Minsk: Tesei, 179 s. [in Ukrainian].
10. Die Koordinationsstelle gegen Menschenhandel und Menschenmuggel (KSMM). Retrieved from: www.fedpol.admin.ch/content/fedpol/fr/home/dokumentation/berichte/jb_fedpol.html[in Ukrainian].
11. Alforov, S.M. (2008). Orhanizatsiino-pravovi aspekty protydii torhivli zhinkamy. Borotba z torhivleiu liudmy: materialy Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii. Donetskyi yurydychnyi instytut LDUVS imeni E.O. Didorenka, Fond Hansa Zaidelia. Donetsk, 278 s. [in Ukrainian].
12. Rudenko, V.S. Mizhnarodno-pravovi aspekty borotby z torhivleiu liudmy. Retrieved from: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/55482/1/Dyplom%20Rudenko%20V.S.pdf> [in Ukrainian].

Yevenko Dmytro

PhD in Law

*(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4286-0629>**PREVENTION OF TRAFFICKING IN PERSONS: FOREIGN EXPERIENCE**

In the article the author examines the peculiarities of the legal prohibition of human trafficking in foreign countries. It is indicated that the international legal acts sufficiently clearly limit the list of actions that can be defined as those related to human trafficking. Taking into account the indicated international approaches, a number of countries have already created their own vision of the algorithm, which can potentially contribute to the prevention of socially dangerous acts. To date, American legislation in terms of preventing cases of human trafficking is sufficiently balanced, and therefore its individual provisions can be successfully integrated into national criminological practices. In view of the potential public danger, as well as taking into account statistical data and judicial practice, which indicates that often cases of human trafficking are latent, in the author's opinion, the limit of criminal responsibility for such an act is to be imposed in the form of deprivation of liberty for a period of 12–15 years is fair enough. It is noted that the Ukrainian criminal legislation for the commission of qualified trade also provides for a sufficiently serious punishment in the form of imprisonment for a term of eight to fifteen years with confiscation of property. The author draws attention to the fact that he is closer to the approach of countries that have singled out human trafficking as an independent criminal offense. This vision is due, first of all, to the conviction that no socially dangerous act, which has clear boundaries and definitions, as well as wide distribution, cannot be prevented by using secondary legal acts, precedents, etc. It is concluded that most foreign countries draw a very fine line between human trafficking and sexual exploitation. This state of affairs can be explained by the fact that, for the most part, human trafficking aims either to further use such persons in prostitution, or to extract and transplant organs.

Key words: *human trafficking, criminal legislation, criminal offense, prevention, foreign countries, international document, sexual exploitation.*